

باسمه تعالی

پردیس فارابی دانشگاه تهران

**شیوه نامه نگارش و تدوین
پایان نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری**

ساختار پایان نامه کارشناسی ارشد و رساله دکتری

۱- بخش ها و ترتیب آنها

پایان نامه هائی که به اداره تحصیلات تکمیلی دانشگاه تهران تحویل می گردد، باید حاوی بخش های نامبرده در زیر باشد. این بخش ها بایستی به ترتیب ذکر شده در زیر تنظیم شده باشند.

- صفحه بسمله
- صفحه عنوان
- صفحه تصویب پایان نامه توسط هیئت داوران
- اهدا (اختیاری)
- چکیده فارسی (حداکثر ۳۰۰ واژه برای پایان نامه های کارشناسی ارشد و دکتری)
- پیشگفتار (اختیاری)
- تقدیر و تشکر (اختیاری)
- فهرست مطالب (شامل عناوین اصلی و فرعی فصل ها ، عنوان کتابنامه، و عناوین پیوست ها)
- فهرست جدول ها (در صورت وجود)
- فهرست شکل ها (در صورت وجود)
- فهرست علائم و اختصارات (در صورت وجود)
- متن اصلی (حداکثر ۱۵۰ صفحه برای پایان نامه های کارشناسی ارشد و ۳۰۰ صفحه برای رساله های دکتری)
- پی نویس ها (در صورت وجود)
- منابع و مأخذ
- فهرست اعلام (اختیاری)
- پیوست ها (در صورت وجود)
- چکیده انگلیسی (حداکثر ۳۰۰ واژه)
- صفحه عنوان انگلیسی

۲- شیوه نگارش

آیین نگارش پایان نامه باید مطابق روش مورد تأیید دانشکده باشد . همچنین قواعد و مشخصات تصریح شده در این دستورالعمل باید رعایت شود .

۳- کاغذ و چاپ

کلیه قسمت های پایان نامه باید روی کاغذ سفید مرغوب تایپ گردد . ابعاد کاغذ $29/7 \times 21/0$ سانتیمتر (کاغذ A₄) می باشد . تمامی متن ها فقط بر یک روی کاغذ ماشین نویسی می شود . نوع قلم مورد استفاده در تمامی متن یکنواخت می باشد . نوع قلم برای عناوین می تواند متفاوت انتخاب شود .

۴- فاصله گذاری و حاشیه بندی

فاصله سطرها در تمامی پایان نامه برابر $1/0$ سانتیمتر است ، اما فاصله سطرها در چکیده برابر $1/5$ سانتیمتر می باشد . حاشیه سمت راست و بالا مساوی $3/5$ سانتیمتر و حاشیه سمت چپ و پایین برابر $2/5$ سانتیمتر می باشد . این حاشیه ها باید در سرتاسر پایان نامه رعایت شود . در صورتی که در برخی موارد اندازه شکل ها یا جدول ها بزرگ تر از فضای داخل حاشیه باشد ، با کوچک کردن آنها و یا با استفاده از کاغذ A₃ (به صورت تاخورده) ، حاشیه رعایت می گردد .

۵- شماره گذاری

شماره صفحات آغازین (از اول پایان نامه تا اول متن اصلی) با اعداد و به حروف نوشته می شوند مانند : پنج ، شش . تمامی صفحات متن اصلی ،

که از مقدمه یا فصل نخست شروع می شود، باید شماره گذاری شوند . شماره گذاری صفحات شامل صفحه های محتوی شکل، جدول ، منابع ، و پیوست ها نیز می گردد . شماره صفحه در پایین صفحه و در وسط قرار می گیرد . فاصله شماره صفحه در حدود ۱/۵ سانتیمتر از لبه پایین است . اولین صفحه (صفحه عنوان) بدون شماره تایپ می گردد. بخش ها و زیربخش ها به عدد شماره گذاری می شوند . به طوری که شماره فصل در سمت راست و شماره بخش بعد از آن آورده شود . مثلاً ۳-۲-۴ بیان کننده زیربخش ۴ از بخش ۲ از فصل سوم است .

۶- جدول ها و شکل ها

تمامی شکل ها (تصویرها، نمودارها، منحنی ها) و جدول ها باید با کیفیت مناسب تهیه شوند، به گونه ای که کپی تهیه شده از آنها از وضوح کافی برخوردار باشد . تصویرها ، نمودارها ، و منحنی ها با لفظ شکل نامیده می شوند . تمامی شکل ها و جدول ها باید به ترتیب ظهور در هر فصل شماره گذاری شوند . مثلاً برای جدول های فصل ۲، جدول ۱-۲ ، جدول ۲-۲، و ... برای جدول های فصل ۳ ، جدول ۱-۳ ، و عنوان جدول ها در بالای آنها و عنوان شکل ها در زیر آنها ذکر می گردد . چنانچه جدول یا شکلی از مرجعی آورده شده است ، مرجع در عنوان جدول یا شکل ذکر می گردد . همچنین لازم است به کلیه شکل ها و جدول ها ، در متن ارجاع شده باشد.

۷- پی نویسی ها

در صورتی که یک عبارت یاواژه نیاز به توضیح خاصی داشته باشد ، توضیح را می توان به صورت زیرنویس در همان صفحه ارائه نمود .

در این صورت عبارت یا واژه توسط شماره ای ، که به صورت کوچک در بالا و سمت چپ آن چاپ می شود ، مشخص شده و در زیرنویس توضیح مربوط به آن شماره ارائه می شود . مطالب زیرنویس نباید از سه سطر بیشتر شود . چنانچه زیرنویس بیش از سه سطر است ، باید به بخش پی نویس ها در آخر پایان نامه منتقل گردد . قلم مورد استفاده در زیرنویس می تواند با قلم متن اصلی متفاوت باشد .

۸ - ذکر اعداد در متن

در مورد اعداد صحیحی که در داخل متن نوشته می شود (غیر از جدول ها و نمودارها) هرگاه عدد کمتر از ۱۰ باشد آن عدد با حروف نوشته می شود ، مثل چهار یا هفت ؛ و هر گاه ۱۰ و بزرگتر از ۱۰ باشد به صورت عدد نوشته می شود ، مثل ۴۶ یا ۱۳ . برای مشخص کردن اعداد اعشاری از (/) استفاده می شود مثل ۱۲/۴ ، و چنانچه درصد مورد نیاز است از علامت % استفاده می شود مثل ۴۴ % .

۹ - سیستم واحدها

سیستم واحدهای مورد استفاده در پایان نامه ، سیستم بین المللی متریک SI می باشد . در صورتی که استفاده از واحدهای دیگر لازم باشد ، معادل متریک آن در پرانتز درج گردد .

۱۰ - درج لغات لاتین در متن فارسی

همه نام های خارجی در متن به خط فارسی و در پانویس به لاتین (یا به خط اصلی) نوشته می شود.

۱۱- روابط ریاضی و فرمول ها

فرمول ها در هر فصل به طور جداگانه و به ترتیبی که در متن می آیند در داخل پرانتز به عدد شماره گذاری می شوند . به طوری که شماره فصل در سمت راست و شماره فرمول بعد از آن آورده می شود. طبق نمونه زیر :

$$F=ma$$

(۱ - ۵)

که بیان کننده رابطه ۵ از فصل اول است . قبل از برخی از رابطه ها به مرجع آن اشاره می شود . بعد از هر رابطه کمیت های مورد استفاده در آن توضیح داده می شود .

۱۲- نحوه ارجاع در متن و فهرست منابع و مآخذ

لازم است در متن به کلیه منابعی که مورد استفاده قرار می گیرد اشاره شود . چنانچه در داخل متن از یک منبع مطلبی نقل شود ، بلافاصله پس از خاتمه جمله کروه ای باز می شود و مرجع ذکر می گردد. نحوه ارجاع در متن به یکی از دو روش زیر می باشد :

الف - مراجع به ترتیبی که در متن می آیند شماره گذاری می شوند . در این روش ، مراجع به ترتیب شماره در فهرست منابع و مآخذ ذکر خواهد گردید .

ب - ذکر منبع با ارجاع به نام نویسنده و سال انتشار می باشد . در این روش ، مراجع به ترتیب حروف الفبای نام نویسنده در فهرست مراجع ذکر می گردد .

در صورت استفاده از هر یک از دو روش ، لازم است که جزئیات و شیوه ذکر منبع در متن و در فهرست مراجع منطبق بر یکی از شیوه های معروف و شناخته شده باشد.

۱۳- مشخصات جلد پایان نامه و رساله

- یک - جنس جلد از مقوا با ضخامت ۲ تا ۳ میلیمتر ، با روکش چرم مصنوعی (گالینگور) می باشد.
- دو - رنگ جلد برای پایان نامه های کارشناسی ارشد قرمز ، و برای رساله های دکتری آبی سورمه ای می باشد .
- سه - قطع جلد نیم سانتیمتر بزرگتر از قطع کاغذ است .
- چهار - نوشته های روی جلد به صورت زرکوب چاپ می گردد .
- پنج - در قسمت عطف ، آرم دانشگاه منقش و عنوان پایان نامه و نام نویسنده و سال نوشته می شود.

تکثیر پایان نامه

دانشجو موظف است در دوره کارشناسی ارشد پایان نامه خود را حداقل در هشت نسخه و در دوره دکتری حداقل در ۱۰ نسخه تکثیر نماید .

پیوست ها

- پیوست ۱ : روی جلد
- پیوست ۲ : صفحه عنوان
- پیوست ۳ : صفحه عنوان انگلیسی

پیوست ۱ (روی جلد)

آرم دانشگاه

نام دانشکده

عنوان پایان نامه در اینجا نوشته شود

نگارش

نام کامل نویسنده در اینجا نوشته شود

استاد راهنما : نام استاد راهنما در اینجا ذکر گردد

رساله (پایان نامه) برای دریافت درجه دکتری (کارشناسی ارشد)

در رشته نام رشته

ماه و سال

پیوست ۲ (صفحه عنوان)

دانشگاه تهران

نام دانشکده در اینجا نوشته شود

عنوان پایان نامه در اینجا نوشته شود

نگارش : نام کامل نویسنده در اینجا نوشته شود

نام اساتید راهنما و مشاور در اینجا قید گردد

رساله (پایان نامه) برای دریافت درجهٔ دکتری (کارشناسی ارشد)

در

نام رشتهٔ تحصیلی در اینجا قید شود

ماه و سال

پیوست ۳ (صفحه عنوان انگلیسی)

University of Tehran

Faculty name

Thesis title

By : Author name

Under Supervision of

**A thesis submitted to the Graduate Studies Office
In partial fulfillment of the requirements for
The degree of in**

The name of the discipline

Month and year